

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa C. K.
przeciwko (...) Bank S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 2 czerwca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego (...) Banku S.A. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt I ACa (...) Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub ^skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatruje w konieczności wykładni art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (pr. bank.), a sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy wobec umożliwienia kredytobiorcom posiadającym kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska dokonywania spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonania przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie na podstawie tego przepisu, wzięwszy pod uwagę aksjomat racjonalności krajowego ustawodawcy, uzasadnione jest przyjęcie, że kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska są kredytami udzielonymi w złotych polskich, skoro dokonanie przez kredytobiorcę spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie, do której denominowany lub indeksowany jest kredyt, prowadzi do skutecznego spełnienia świadczenia wynikającego ze stosunku zobowiązaniowego w postaci umowy kredytu oraz zaspokojenia wierzyciela, bez konieczności dokonywania jakichkolwiek przeliczeń bądź innych operacji walutowych wpłacanych przez kredytobiorcę środków w walucie innej, niż waluta krajowa.

W pierwszym rzędzie należy zauważyć, że w świetle przepisów prawa bankowego ustawodawca nie traktuje tak samo kredytów udzielanych w walucie obcej, jak kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty innej niż waluta polska.

Sporna umowa kredytu została zawarta przed zmianą ustawy pr. bank. dokonaną ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 165, poz. 984), którą wprowadzono uregulowania, iż umowa o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, powinna zawierać szczegółowe zasady określenia sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo - odsetkowych oraz zasady przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu (art. 69 ust. 2 pkt 4a pr. bank.) oraz, że w przypadku takich umów kredytu, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w tej walucie (art. 69 ust. 3 pr. bank.).

W kredycie denominowanym kwota kredytu jest wyrażona w walucie obcej, a zostaje wypłacona w walucie krajowej według klauzuli umownej opartej na kursie kupna waluty obcej obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu, zaś w przypadku kredytu indeksowanego, kwota kredytu jest podana w walucie krajowej, ale zostaje przeliczona na walutę obcą według klauzuli umownej opartej również na kursie kupna tej waluty obowiązującym w dniu uruchomienia kredytu. W obu rodzajach kredytu kredytobiorca jest zobowiązany spłacać raty w walucie krajowej na podstawie klauzuli przeliczeniowej zgodnie z bieżącym kursem sprzedaży waluty obcej określonym przez bank-kredytodawcę.

Przepis art. 69 ust. 3 pr. bank. statuuje uprawnienie dla konsumenta - kredytobiorcy i nie daje podstaw do kwalifikacji tego rodzaju kredytów jako kredytów walutowych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

W ocenie skarżącego istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a to przepisów art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13, art. 65, art. 354 k.c., art. 358 § 2 k.c., art. 385¹ k.c. oraz art. 69 ust. 3 Prawa bankowego.

Występujące aktualnie rozbieżności w orzecznictwie sądów na gruncie w/wym przepisów, w stanie faktycznym sprawy nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy, bowiem przyjęta w zaskarżonym wyroku wykładnia, w świetle zdecydowanego przeważającego orzecznictwa sądów powszechnych i Sądu Najwyższego zapadającego już po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii

Europejskiej z dnia 3 października 2019 r., C-260/18, jest dla pozwanego korzystna, bowiem nie jest możliwe utrzymanie w mocy postanowień aneksu do umowy i uzyskiwanie wpłat rat kapitałowo - odsetkowych w wysokościach wynikających z tego aneksu.

Według ustaleń faktycznych, w dniu 17 grudnia 2007 r. powód zawarł z poprzednikiem prawnym pozwanego umowę o kredyt hipoteczny w kwocie 1 000 000 zł. W dniu 2 września 2008 r. strony zawarły aneks, na mocy którego dokonały przewalutowania tego kredytu na kredyt waloryzowany kursem CHF. Przewalutowaniem została objęta kwota 993 154,06 zł i nastąpiło to po kursie kupna tej waluty według tabeli kursowej kredytodawcy. Raty kapitałowo - odsetkowe miały być spłacane w złotych polskich po uprzednim ich przeliczeniu zgodnie z kursem sprzedaży CHF z tabeli kursowej kredytodawcy.

Uznanie aneksu wprowadzającego indeksację za niewiążący strony z racji abuzywności jego postanowień spowodowało powrót do stanu poprzedniego, tj. do tego, w którym powód zaciągnął kredyt w walucie polskiej i miał płacić adekwatne z tego tytułu oprocentowanie (WIBOR, którego mechanizm jest istotnie inny od mechanizmu oprocentowania kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej - LIBOR). Zasądzona od pozwanego kwota stanowi różnicę pomiędzy kwotą, jaką powód powinien był zapłacić w okresie od 1 grudnia 2007 r. do dnia 27 stycznia 2017 r., w ramach kredytu złotówkowego i oprocentowania WIBOR, a kwotą, którą powód w tym okresie zapłacił, w ramach kredytu indeksowanego do CHF i oprocentowania LIBOR (k. 494-497 oraz k. 501).

Należy zwrócić uwagę, iż nawet w przypadku kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej od samego początku, w aktualnym orzecznictwie sądów powszechnych i SN nie jest częsta koncepcja, że po tzw. odfrankowaniu i przyjęciu jako podstawy kwoty wypłaconej przez kredytodawcę w złotych polskich, naliczane jest od początku umowy oprocentowanie WIBOR; sądy częściej przyjmują oprocentowanie według wskaźników LIBOR, które jest znacząco niższe od stawek ustalanych według mechanizmu WIBOR, co zresztą pokazuje kwota, którą powód dochodził (prawie dwukrotnie wyższa od ostatecznie zasądzonej). Oczywiście stosownie do kredytu złotowego oprocentowania według mechanizmu

LIBOR, jak przy kredytach denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej, nie jest adekwatne, gdyż w istocie kredytobiorca dwa razy zyskuje, raz na skutek przewalutowania na złotówki, z chwili udzielenia kredytu, a drugi raz przez oprocentowanie LIBOR, które w sytuacji gdy waluta staje się mocniejsza w stosunku do złotego, maleje, a wzrasta gdy waluta słabnie w stosunku do złotego.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

jw